

Pyhän kirjan polttaminen ei kuulu sananvapauden piiriin

Ruotsissa oikeus myönsi vastikään luvan performanssiin, jossa Tukholman keskusmoskeijan edustalla revittiin ja poltettiin islamin pyhä kirja Koraani. Tapahtuman järjestäjä ei nähnyt toimintaansa ongelmallisena, vaan totesi: ”Sen, mikä on toisille pyhää, ei välttämättä tarvitse olla pyhää toisille” (HS 28.6.2023).

Kansainvälinen yhteisö ei ole tuominnut tekoa yksimielisesti, sillä sen on katsottu kuuluvan sananvapauden piiriin.

Maassamme vähemmistössä elävän itäisen kristillisen kirkon johtajana en voi hyväksyä tällaista tulkintaa sananvapaudesta.

Kun uskonnollisen yhteisön pyhä kirja poltetaan, roihussa palaa muutakin kuin symboli tai sanoja paperilla. Siinä kajotaan tunteettomasti ihmisen identiteetin ydinosiin ja henkilökohtaiseen toivoon. Samalla tuhoutuvat myös keskinäisen kunnioituksen ja luottamuksen lähtökohdat.

Suomessa olemme toistaiseksi pystyneet parempaan ja meitä suojelee laki uskonrauhan rikkomisesta. Ylpeyteen ei kuitenkaan ole syytä: meilläkin on äskettäin nähty, kuinka rasistisia kommentteja puolustellaan sananvapaudella.

Toisin kuin monet luulevat, ihmisten välistä ykseyttä ja yhteisöllisyyttä ei luo samanlaisuus, vaan keskinäinen kunnioitus. Kärjistäisin sanomalla, että vain kunnioittamalla toista voimme säilyttää itsekunnioituksemme ja ansaita myös toisen kunnioituksen.

Ortodoksisella kristillisyydellä ja islamilla on yhteisiä juuria Lähi-idässä, jossa uskonnon ja kulttuurien rajat on levitetty yhteiskuntien maaperälle itämaisen maton tavoin. Jaamme yhteisen näkemyksen pyhiin kirjoihin perustuvasta Jumalan ykseydestä sekä rukouksen ja paaston tärkeyden korostamisesta.

Sokea silkkitoukka ei näe työnsä hedelmää, kauniisti kuvioitua mattoa ja sen rikasta väripalettia. Mutta meidän, jotka näemme on kiitollisuudella arvostettava sitä.

Helsingissä 28.7.2023

Leo

Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa